

Bölüm 2

KANSERİN HİSTOPATOLOJİSİ

Nilay BAKOĞLU¹

GİRİŞ

Hücrelerin kontrolsüz ve düzensiz çoğalmasına “yeni büyüme” anlamına gelen neoplazi denir. Neoplazi davranışına göre benign veya malign olarak gelişim gösterir ve bu neoplazm olarak adlandırılır. Malign neoplazmlara ise kanser denir¹.

Tümör kelimesi neoplazm yerine kullanılabilir ancak tümör Latince şişlik demektir ve her tümörü neoplazi olarak adlandırmak doğru olmaz². Neoplazm veya tümör için tatmin edici bir tanımı 1950’lerde R.A. Wills yapmıştır ve günümüzde hala kullanılmaktadır. Bu tanıma göre neoplazm; anormal, aşırı, organize olmayan, otonom ve büyüme uyarılarına karşı duysız ve amaçsız proliferasyon gösteren hücrelerin oluşturduğu doku kitlesidir³.

Neoplazmin gelişmesi için anormal proliferasyondan invaziv davranışa doğru çok basamaklı bir süreç gerekir. Neoplazmin temelinde ölümcül olmayan genetik hasar yatar. Kanser basitçe genetik bir hastalık veya daha kesin olarak anormal gen ekspresyonunun sebep olduğu bir hastalık olarak tanımlayabiliriz⁴.

Kanser progresyonunun temelinde somatik hücrelerin genomunda moleküler değişikliklere neden olan genetik hastalık yatar⁴. Son yıllarda insan genomda DNA sekanslama teknikleri ile kanseri tanımak daha anlaşılır olmuştur⁵.

Kanserlerde çeşitli gen amplifikasyonları, delesyonlar, insersiyonlar, re-aranjmanlar ve nokta mutasyonları gibi moleküler değişiklik formları tanımlanmıştır. Belli doku veya hücre tiplerinde neoplastik transformasyon ve/veya tümör progresyonu ile ilişkili spesifik genetik lezyonlar teşhis edilmektedir⁶.

Tümörler çoğunlukla tek öncü hücrede mutasyonla başlayıp klonal büyüme gösterip eklenen mutasyonlarla proliferatif potansiyele sahip olurlar⁷.

¹ Uzm. Dr. Nilay Bakoğlu, Tekirdağ Devlet Hastanesi, bakoglunilay@gmail.com

relenir. Kanserlerin adlandırılması ve derecelendirilmesi, belli genetik faktörleri belirleme ve bunlara uygun tedavileri tercih edebilme konusunda klinisyene yol gösterdiği için prognostik öneme sahiptir.

Anahtar kelimeler: Neoplazi, neoplazm, benign, malign, karsinom, sarkom, adlandırma, histolojik derece, grade, evreleme, diferansiasyon, anaplazi, TNM sınıflaması.

KAYNAKLAR

1. Kumar V., Abbas A. K., Aster J. C. (2015) Neoplasia. Kumar V., Abbas A., Aster J. (Eds) Robbins and Cotran Pathologic Basis of Disease içinde (9th ed. pp.266-275) Philadelphia: Elsevier Saunders
2. Schneider A., Szanto P. (2017). BRS Patoloji. (Pınar Karabağlı, Yeşim Ertan, Çev. Ed.). İstanbul: İstanbul Medikal Yayıncılık
3. Willis R.A. (1952). The spread of tumors in the human body. London: Butterworths
4. Vogelstein, Bert, and Kenneth W. Kinzler. "Cancer genes and the pathways they control." *Nature medicine* 10.8 (2004): 789-799.
5. DeVita, V. T., Lawrence, T. S., & Rosenberg, S. A. (2011). Cancer: principles & practice of oncology: primer of the molecular biology of cancer. Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins.
6. Coleman W.B., (2018). Neoplasia Coleman W.B., Tsongnails G.J. (Eds). Molecular Pathology The Molecular Basis of Human Disease içinde (2nd ed. Pp). United kingdom: Elsevier
7. Cooper G. M., Hausman R. E. (2016). Hücre moleküler yaklaşım. (Neşe Atabey, Ersan Kalay, Meral Sakızlı, Çev. Ed.). İzmir: İzmir Tıp Kitabevi
8. Fearon E.R, Vogelstein B. A genetic model for colorectal tumorigenesis. *Cell*. 1990;61:759–767.
9. O'Dowd G., Bell S., Wright S., (2020). Dysplasia and Neoplasia Wheater's Pathology A text, Atlas and Review of histopathology içinde (6th ed., pp. 71-92). China: Elsevier
10. Mohan H. (2015) Neoplazi. Mohan P., Mohan T., Mohan S. (Eds). Textbook of Pathology içinde (s. 184-197). India: Jaypee Brothers Medical Publishers (P) Ltd
11. Coleman W., Rubins T. C. (2010). Neoplasia Coleman W. Tsongalis G. (Eds). Essential Concepts in Molecular Pathology içinde (pp. 45-61) Philadelphia: Elsevier
12. Bhattacharya G. K., (2016). Neoplasia. Concise Pathology içinde (3rd ed., pp. 123-150). India: Elsevier
13. Charafe-Jauffret E, Monville F, Ginestier C, et al. Cancer stem cells in breast: current opinion and future challenges. *Pathobiology*. 2008;75:75–84
14. Hay E.D. An overview of epithelial-mesenchymal transformation. *Acta Anat*. 1995;154:8–20
15. Benner S.E, Lippman S.M, Hong W.K. Chemoprevention of lung cancer. *Chest*. 1995;107:316–321
16. Kurman R.J, Kaminski P.F, Norris H.J. The behavior of endometrial hyperplasia. A long-term study of "untreated" hyperplasia in 170 patients. *Cancer*. 1985;56:403–412
17. Hanahan, D., & Weinberg, R. A. (2011). Hallmarks of cancer: the next generation. *cell*, 144(5), 646-674
18. Shuster T.D, Girshovich L, Whitney T.M, et al. Multidisciplinary care for patients with breast cancer. *Surg Clin N Am*. 2000;80:505–533
19. Amerasekera S, Turner M, Purushotham A.D. Paget's "seed and soil" hypothesis revisited. *J BUON*. 2004;9:465–467
20. Sobin L.H, Gospodarowicz MK, Wittekind Ch., (Eds). International Union Against Cancer (UICC). TNM Classification of Malignant Tumors, (Seventh edit). New York: Wiley, 2009
21. Edge S. B., Byrd D. R., Campton C. C., (2010). AJCC Kanser Evreleme Klavuzu. (Cem Parlak, Erkan Topkan, Çev. Ed.). İstanbul: Nobel Tıp Kitap Evi
22. Webber, C., Gospodarowicz, M., Sobin, L. H., (2014). Improving the TNM classification: findin-

- gsfrom a 10-year continuousliteraturereview. International journal of cancer, 135(2), 371-378
23. Gospodawowicz M. K.,Olsullivan B., Sobin LH. (2006). International UnionAgainstCancer (UICC): PrognosticFactors in Cancer(Third edit). NY:Wiley